

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ESKİ İKİNCİ DAİRE

KABUL EDİLEBİLİRLİK KARARI

[Kayıttan Düşürme]

Başvuru No. 6334/05

Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş. v. Türkiye

Başkan,

Ineta Ziemele,

Yargıçlar,

Danutė Jočienė,

Guido Raimondi,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Işıl Karakaş,

ve

Daire Yazı İşleri Müdürü

Stanley Naismith'in Katılımıyla toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire) ("Mahkeme"), 9 Nisan 2013 tarihinde gerçekleştirdiği müzakereler sonucunda, yukarıda anılan 7 Ocak 2005 tarihli başvuruyu, 23 Ekim 2012 tarihli esas hakkındaki kararı ve taraflar arasında 18 Ocak 2013 tarihinde imzalanan dostane çözüm protokolünü de dikkate alarak, aşağıdaki kabul edilebilirlik hakkındaki kararı vermiştir:

OLAYLAR VE USUL

Başvuranlar Mustafa Süzer (1949 doğumlu ve İstanbul'da ikamet eden bir Türk vatandaşı) ve Eksen Holding A.Ş. (Türk hukukuna tabi bir Anonim Şirket) 25 Ağustos 2010 tarihinden itibaren İstanbul Barosu'na bağlı avukatlar S. Soybay ve C. Erkut tarafından temsil edilmektedirler. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

Başvuru konusu olaylar taraflarca ifade edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Olayların meydana geldiği tarihte Mustafa Süzer ve Süzer Holding A.Ş. 1992 yılında kurulan bir özel banka olan Kentbank'ın sermayesinin % 99'unun kontrolünü ellerinde bulundurmaktaydılar. Süzer Holding A.Ş. daha sonra yine Mustafa Süzer'in hakim ortağı olduğu ve bu davada başvuran olan Eksen Holding A.Ş. olarak unvanını değiştirmiştir.

Kentbank 1 Şubat 2001 tarihinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından denetlenmiş ve bu kurum tarafından zarar ettiğine karar verilmiştir.

BDDK 15 Mart 2001 tarihinde Kentbank'a, mali durumunu düzeltmesi için alması gerektiğini düşündüğü bir dizi tedbiri bildirmiştir. Nitekim 16 Nisan tarihinde BDDK bankayı on gün içinde gerçekçi ve uygulanabilir bir yeniden yapılandırma planı sunmaya davet etmiştir.

BDDK tarafından atanan dört murakıp 9 Temmuz 2001 tarihinde bankanın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ("TMSF") muhtemel bir devir kararı hakkında proje de içeren bir denetleme raporu düzenlemişlerdir.

Ancak aynı tarihte BDDK, kendisine sunulan yeniden yapılandırma planını sonuçlandırmasını beklemeden bankanın diğer dört banka ile birlikte zorunlu olarak TMSF'na devredilmesine karar vermiştir.

Başvuranlar yukarıda anılan denetleme raporunu iptal ettirmeye çalışmışlar, ancak sonuç alamamışlardır. Bunun üzerine başvuranlar 7 Eylül 2001 tarihinde Danıştay 10. Dairesi nezdinde 9 Temmuz 2001 tarihli kararın iptali talebiyle dava açmışlardır.

BDDK 13 Aralık 2001 tarihli yeni bir kararla Kentbank'ın bankacılık işlemleri yapmasını ve mevduat kabul etmesini yasaklamıştır.

Başvuranlar 30 Ocak 2001 tarihinde yeniden Danıştay 10. Dairesine başvurmuşlar ve son alınan kararın iptal edilmesini talep etmişlerdir.

Bu arada BDDK ve TMSF, Kentbank'ın TMSF'na devredilen bir başka banka olan Bayındırbank A.Ş. ile birleştirilmesine karar vermişlerdir. Birleşme işlemi 4 Nisan 2002 tarihinde sonuçlanmıştır. Bunun sonucunda, söz konusu dönemde bütün şubeleri ve taşınır malları satılmış olan Kentbank ticaret sicilinden terkin edilmiş ve tüzel kişiliği de sona ermiştir.

Uzun bir adli sürecin sonunda ve 26 Haziran 2008 tarihinde Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu başvuruların taleplerinin kabulü yönünde iki karar vermiştir. İDDGK gerekçesinde, ilgililerin yeniden bankacılık faaliyetinde bulunabilmelerine ve yeniden bankacılık faaliyetinde bulunabilmek amacıyla bir banka kurmalarına ve mevduat kabul etmelerine imkan sağlayacak şekilde idarenin gerekli tedbirleri almak zorunda olduğuna karar vermiştir.

10 Haziran 2010 tarihinde ve BDDK tarafından yapılan son karar düzeltme talebinin reddi ile Kentbank hakkında alınan tedbirlere ilişkin bütün idari yargı süreci başvuranlar lehine sonuçlanmış ve iptali talep edilen bütün ana ve ikincil idari işlemlerin geriye dönük olarak kesin şekilde iptal edilmesine karar verilmiştir.

Bununla birlikte idare halen yargı kararlarını icra etmeyi reddetmeye devam etmektedir.

ŞİKAYETLER

Sözleşmenin 6. maddesinin 1. fıkrası ile ek Protokol 1. maddeye dayanarak başvurular özellikle ulusal makamların bankaları Kentbank'ın tasfiyesine sebep olan bütün idari işlemlerin geriye dönük olarak iptal edilmesine sebep olan kesinleşmiş yargı kararlarını icra etmeyi reddetmelerinden şikayet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Mahkeme, 23 Ekim 2012 tarihli kararıyla, bir taraftan devlet tarafından Kentbank'ı mülkiyetinden yoksun bırakma sonucunu doğuran tedbirler dolayısıyla ve diğer taraftan da Danıştay daireleri tarafından verilen kesin idari yargı kararlarının icra edilmemesi dolayısıyla 1 No.lu ek Protokolün 1. maddesinin ve yine davalı devletin başvuruların mahkemeye erişim haklarını engellediği gerekçesiyle de Sözleşmenin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğine karar verdiğini hatırlatmaktadır.

Sözleşmenin 41. maddesi uyarınca başvurular maddi zarara uğradıklarını iddia etmişler ve bu zararın tamamen karşılanması için kendilerine, eski bankalarının piyasa değeri için takdir edilen 3.051.498.000 Amerikan Doları ("USD") ve başvuran şirket Eksen Holding A.Ş.'nin mahrum kaldığı kâr için de 1.081.255.484 USD olmak üzere toplam 4.132.753.484 USD ödenmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Başvurular öte yandan Mustafa Süzer'in manevi zararının karşılanması amacıyla Hükümetin "ailesinden resmi olarak özür dilemesi" gerektiğini ve "Mustafa Süzeri manevi baskı altında tutmak amacıyla kullandığı [ve halen devam etmekte olan] ceza davası ve dayanaksız iddialar ileri sürmesi dolayısıyla ortaya çıkan kötü muameleye bir son vermesi" gerektiğini ileri sürmekteydiler.

Yargılama gideri ve masraflarla ilgili olarak ise başvurular Mahkeme önünde ve yerel mahkemeler önünde 31 Mayıs 2011 tarihine kadar

yaptıkları masraflar için belgelerini de sunarak 722.711 Avro talep etmekteydiler.

Esas hakkında verdiği kararda Mahkeme, başvuruların maddi tazminat bağlamında talep ettikleri mahrum kaldıkları kâr ile ilgili kısmı ve Mustafa Süzer'in talep ettiği manevi giderim talebini reddetmiştir. Yargılama giderleri ve masraflarla ilgili olarak ise Mahkeme bu talebin 241.136,94 Avro tutarındaki kısmının tespit edilen ihlaller ile doğrudan bir illiyet bağı olmadığına karar vermiş ve talebin bu kısmını reddetmiştir.

Adil tatmin bağlamında talep edilen kalan kısım ile ilgili olarak ise Mahkeme, 41. maddenin uygulanması ile ilgili kısmın henüz karar vermeye elverişli olmadığına ve bu kısım hakkında daha sonra karar vermeye hükmetmiştir. Dolayısıyla Hükümeti ve başvuruları, ilgili madde uygulaması ile ilgili görüşlerini kendisine altı ay içinde yazılı olarak bildirmeye ve özellikle Mahkeme İçtüzüğü'nün 75. maddesinin 4. fıkrası uyarınca varabilecekleri her türlü uzlaşma metnini de kendisine bildirmeye davet etmiştir.

31 Aralık 2012 tarihli ve 2 Ocak 2013 tarihli mektuplarla başvurular, başta BDDK olmak üzere Hükümet yetkilileri ile yürüttükleri dostane çözüm görüşmelerinin sonuçlanması dolayısıyla Mahkeme yazı işlerine Mahkeme önündeki davalarına devam etme niyetinde olmadıklarını bildirmişlerdir.

Mahkeme 21 Ocak 2013 tarihinde, başvuran taraftan gelen ve ekinde 18 Ocak 2013 tarihinde (BDDK başkanı) Mukim Öztekin ile (Mustafa Süzer'in avukatı) Nejat Doğan ve (Eksen Holding A.Ş.'nin yasal temsilcisi) Sami Çakır arasında imzalanan dostane çözüm protokolünün aslını tebliğ almıştır.

“*Uzlaşma (Dostane Çözüm) Protokolü*” başlıklı söz konusu metin aşağıdaki gibidir:

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (İkinci Daire) 6334/05 No.lu başvuru üzerine verdiği 23 Ekim 2012 tarihli kararını müteakiben uyuşmazlık konusu

ile ilgili olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca ulusal hukuk düzeninde yetkili kamu otoritesi olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ile başvuru sahipleri Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş. (eski ünvanı Süzer Holding A.Ş) arasında uzlaşma müzakereleri yürütülmüştür. Bu kapsamda başvurular Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine vermiş oldukları 02.01.2013 tarihli dilekçe ile davadan feragat ettiklerini bildirmişlerdir. Son olarak 18.01.2013 tarihinde İstanbul'da BDDK temsilcileri ile Mustafa SÜZER vekili Av. Nejat DOĞAN'ın ve EKSEN HOLDİNG A.Ş.'yi temsilen ve vekâleten Sami ÇAKIR'ın hazır bulunduğu son bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Başvuru sahiplerinin avukatlarının hukuki yardımından yararlanma hakkını haiz olarak yapılan müzakereler neticesinde taraflar aşağıda yazılı hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

1- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (İkinci Daire) 6334/05 No.lu başvuru üzerine verdiği 23 Ekim 2012 tarihli kararı çerçevesinde bankacılık sektöründe yeniden faaliyette bulunmak için gereken lisans ve izinlerin (kuruluş ve faaliyet izini) verilmesi konusunda Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş., ekonomik parametrelere ve konjonktüre göre yeni bir banka yatırımının kendilerince fizibl olmaması nedeniyle bankacılık sektöründe yeniden faaliyette bulunmak için gereken lisans haklarından vazgeçtiklerini; bu çerçevede, lisans ve izinlerin (kuruluş ve faaliyet izni) verilmemesi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ve Devlet adına hareket eden kişi ve kurumların herhangi bir ihmalinin bulunmadığını beyan etmişlerdir.

2- Taraflar, Danıştay 13. Dairesinin iç hukukta kesinleşmiş bulunan 06.01.2009 tarihli ve E:2008/10555, K:2009/31 ile 06.01.2009 tarihli ve E:2008/10556, K:2009/32 sayılı kararları ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 6334/05 No.lu başvuruya ilişkin 23 Ekim 2012 tarihli kararı uyarınca Kentbank A.Ş.'nin Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş.'ye "aynen iadesinin" hukuken ve fiilen imkansız olduğu konusunda mutabakata varmışlardır.

3- Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş.; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile 01.03.2007 tarihinde imzaladıkları Protokol kapsamında borç

indirim meblağının “adil tatmin” kapsamında kendileri için maddi ve manevi olarak yeterli sonucu sağladığını kabul ve beyan ederler.

4- Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş. işbu Protokol çerçevesinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 6334/05 No.lu başvuruyla ilgili 23.10.2012 tarihli kararı ile tespit edilen ihlallerden doğan her türlü bireysel mağduriyetlerinin adil şekilde giderildiğini, ulaşılan çözümü doğrudan veya dolaylı hiçbir baskı altında kalmaksızın serbest iradeleri ile geri dönülemez şekilde kabul ettiklerini beyan ederler.

5- BDDK, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve mer'i 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Kentbank A.Ş.'ye ilişkin tesis edilen işlemler nedeniyle Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş. aleyhine hiçbir mahal, mevki ve mahkemelerden mevcut kamu davaları da dahil talepte bulunmayacağını taahhüt eder. Kentbank A.Ş. ile ilgili olarak Kentbank A.Ş. yöneticileri ve denetçileri en geniş anlamıyla gayrikabili rücu ibra edilmiş olup, belirtilen bu kişiler hakkında yeni bir talep, başvuru-şikâyette bulunulmayacak; tahsil ve tazmin talep edilmeyecek, takip ve dava açılmayacak ve müdahil olunmayacaktır.

6- Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş., mahkemelerce verilen kararlar uyarınca tesis edilen işlemler de dahil olmak üzere Kentbank A.Ş. ve Atlas Yatırım Bankası A.Ş.'ye yönelik işlemler ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve Devlet adına hareket eden kişi ve kurumları hukuki ve cezai her türlü sorumluluktan en geniş anlamıyla gayri kabili rücu ibra etmişlerdir. Bu ibra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdindeki 6334/05 No.lu başvuruya konu bütün işlem ve eylemleri de kapsar. Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş., ibraya konu işlem ve eylemlerle ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dahil ulusal veya uluslararası hiçbir mahal, mevki ve mahkemede mahrum kalınan kâr da dahil olmak üzere hiçbir tutar için maddi ve manevi tazminat talep etmeyeceklerini ve dava açmayacaklarını, takip yapmayacaklarını, şikâyette bulunmayacaklarını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin hükmettiği/hükmedebileceği yargılama masrafları dahil her türlü giderim, aynen iade veya tazminat için de Türkiye Cumhuriyeti Devletine ve Devlet adına hareket eden kişi ve kurumlara karşı herhangi bir talepte bulunmayacaklarını beyan ve taahhüt ederler.

Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş., halen Avrupa İnsan Hakları mahkemesi nezdindeki 6334/05 No.lu başvuruları dışında Kentbank A.Ş. ve Atlas Yatırım Bankası A. Ş. ile ilgili olarak kendilerinin veya anılan bankaların diğer ortaklarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde herhangi bir başvurusunun bulunmadığını, böyle bir başvuruda bulunulmayacağını ve varsa bunlardan feragat edilmesini temin edeceklerini beyan ve taahhüt ederler.

7- Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş. işbu uzlaşma metnini imza tarihinden itibaren 7 gün içerisinde ve her halde en geç 23.01.2013 tarihine kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine sunacaklardır. Mustafa SÜZER ve EKSEN HOLDİNG A.Ş., işbu uzlaşma metninin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine sunulmasına ilişkin alındı belgesinin aslını BDDK'ya teslim edeceklerdir.

8- İşbu Protokol iki sayfadan ibaret olup, 18.01.2013 tarihinde İstanbul'da iki nüsha şeklinde tanzim edilmiş ve taraflarca okunarak imzalanmıştır.

Hükümet ise kendi adına gönderdiği 28 Ocak 2013 tarihli beyanı ile yukarıda anılan Protokol metnine ve içeriğine atıf yapmış ve başvurunun kayıttan düşürülmesini talep etmiştir.

Mahkeme Sözleşmenin 41. maddesi uyarınca tarafların ulaştıkları dostane çözümü (Mahkeme İçtüzüğü'nün 39. maddesinin 3. fıkrası) dikkate almaktadır. Bu dostane çözümün Sözleşme ve eki protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygı gereklerine (Sözleşmenin 37. maddesinin 1. fıkrasının son kısmı ve Mahkeme İçtüzüğü'nün 62. maddesinin 3. fıkrası) uygun olduğundan emin olmuş ve ayrıca başvurunun incelenmesine devam edilmesini haklı kılacak bir gerekçe bulunmadığını gözlemlemektedir.

Dolayısıyla başvurunun kalan kısmının kayıttan düşürülmesine karar verilmiştir (Sözleşmenin 37. maddesi Mahkeme İçtüzüğü'nün 43. maddesinin 3. fıkrası).

Bu gerekçelerle ve oy çokluğuyla Mahkeme;

Sözleşmenin 39. maddesi uyarınca başvurunun kalan kısmının kayıttan düşürülmesine *karar vermiştir.*

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Ineta Ziemele
Başkan